

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від « 31 » січня 2019 р. №102

***Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти***

СП(ПТ)О 7231.С.19.10–2018
(позначення стандарту)

Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

Код: 7231

Кваліфікації:

слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-2-го розряду;

слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду;

слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду;

слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду;

слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду

***Видання офіційне
Київ – 2019***

Інформація про робочу групу

Розробники

Савенко Є. І. – провідний менеджер з професійного навчання департаменту з навчання та розвитку дирекції з персоналу ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ».

Багмут О. М. – завідувач сектору наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Карпенко Т. В. – начальник навчально-методичного центру відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «ЦГЗК».

Мироненко К. І. – методист навчально-методичного центру відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «ЦГЗК».

Бондаренко В. О. – методист навчально-методичного центру відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «ЦГЗК».

Горільський Д. С. – заступник начальника ГТЦ-1 з інжинірингу РАТ «ЦГЗК».

Дідух М. С. – механік ГТЦ-1 ПРАТ «ЦГЗК».

Безгодов Д. М. – начальник ремонтної майстерні ГТЦ-1 ПРАТ «ЦГЗК».

Богданов В. П. – слюсар з ремонту автомобілів 6-го розряду ГТЦ-1 ПРАТ «ЦГЗК».

Науковий консультант

Паржницький В. В. – начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Літературний редактор

Арсланова А. Д. – головний редактор корпоративної газети відділу внутрішніх комунікацій ПРАТ «ЦГЗК».

Технічний редактор

Солонько А. М. – кореспондент корпоративної газети відділу внутрішніх комунікацій ПРАТ «ЦГЗК».

Керівники робочої групи

Кучинський М. С. – директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошниченко К. Б. – заступник директора – начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 7231 Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. №275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуску 69 «Автомобільний транспорт», та інших нормативно-правових документів і є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації, перепідготовку) кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

- титульну сторінку;
- інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;
- загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О;
- загальнопрофесійний навчальний блок;
- перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
- перелік ключових компетентностей;
- умовні позначення, що використовуються у СП(ПТ)О;
- сферу професійної діяльності випускника;
- специфічні вимоги до робітника з конкретної професії;
- вимоги до кожної професійної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та/або, за наявності, професійного стандарту (далі – ПС), потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та їх зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається закладом професійної (професійно-технічної) освіти.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для певної професії. Якщо навчання здійснюється безперервно на декілька професійних кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу здобувачу освіти розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння здобувача освіти, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває здобувач освіти, що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві строк професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до професійної кваліфікації включають:
кваліфікаційну характеристику;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації здобувачів освіти;
типову навчальну програму;
типовий навчальний план;
перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освітою на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

При навчанні на виробництві навчальна програма дозволяє здійснювати підготовку за суміжними розрядами (групами кваліфікацій).

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей й визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освітою, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен випускник повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною

характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинного законодавства Про охорону праці. При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що для початкового навчання (професійної підготовки) на теоретичну частину предмета «охорона праці», що входить до загальнопрофесійного блоку, потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин навчального часу (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 №15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за №231/10511 (зі змінами).

Вивчення специфічних професійних питань з охорони праці необхідно здійснювати в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін – з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих навчальних предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються навчальним закладом разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за двома і більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка.

Особам, які достроково припинили навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти, присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

СРКТЗ-1-2 – слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-2-го розряду;

СРКТЗ-3 – слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду;

СРКТЗ-4 – слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду;

СРКТЗ-5 – слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду;

СРКТЗ-6 – слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду.

Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК 009:2010.

Переробна промисловість. Ремонт і монтаж машин і устаткування.

Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт.

Специфічні вимоги

Відповідно до законодавства.

**Загально професійний блок
та зміст загально професійних компетентностей**

Позначення	Загально професійні компетентності	Зміст загально професійних компетентностей
ЗПК.1	Оволодіння основами трудового законодавства	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору; соціальні гарантії та соціальний захист чинні на підприємстві; види та методи мотивації персоналу
ЗПК.2	Оволодіння основами ринкової економіки та підприємництва	Знати: загальні основи суспільного виробництва; поняття ринку і ринкових відносин; поняття формування та розвитку ринку; напрямки реформування економіки; поняття власності та її економічної сутності; роздержавлення і приватизація; витрати на виробництві і собівартість продукції; сутність прибутку та системи оподаткування прибутків підприємств; поняття організації оплати праці; сутність трудових ресурсів, ринку праці; поняття про менеджмент і маркетинг, їх сутність і значення, відтворення суспільного продукту; національний дохід; основи ефективності функціонування ринкового механізму господарювання; шляхи зниження витрат виробництва
ЗПК.3	Оволодіння основами енергоменеджменту	Знати: поняття енергії, енергозбереження, енергетики, енергетичної науки, енергосистеми; енергетичні ресурси, види енергії; поняття паливо, умовне паливо, теплота спалювання; види палива, традиційні джерела енергії; вимоги міжнародного стандарту ISO 50001 до системи енергетичного менеджменту організації; ціль і зміст проведення енергоаудиту; напрямки (шляхи) щодо збереження енергії

ЗПК.4	Дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці, промислової електро- та пожежної безпеки	<p>Знати: вимоги нормативних актів з охорони праці, електро- та пожежної безпеки, виробничої санітарії і охорони навколишнього середовища; вимоги інструкцій підприємства з охорони праці електро- та пожежної безпеки; правила проведення аналізу безпеки виконання робіт (АБВР); кардинальні правила з охорони праці і промислової безпеки; правила безпечної роботи з устаткуванням, машинами, механізмами; вимоги до організації робочого місця; основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори на робочому місці, основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини; вимоги до засобів колективного та індивідуального захисту; перелік засобів пожежогасіння, їх місце зберігання; пожежонебезпечні властивості матеріалів, сировини і готового продукту; план евакуації і правила поведінки при надзвичайних та аварійних ситуаціях.</p> <p>Уміти: проводити аналіз безпеки виконання робіт (АБВР); застосовувати безпечні методи роботи з машинами, механізмами, устаткуванням і іншими засобами виробництва в т. ч. з електроприладами; визначати необхідні засоби індивідуального та колективного захисту, їх справність; користуватися засобами колективного та індивідуального захисту; застосовувати первинні засоби пожежогасіння(вогнегасник, пісок); попереджати дії, що можуть призвести до нещасного випадку, пожежу, аварії</p>
-------	--	--

ЗПК.5	Оволодіння основами обов'язкових дій при ліквідації аварій та їхніх наслідків та при наданні домедичної допомоги потерпілим у разі нещасних випадків	<p>Знати: позиції плану ліквідації аварій та їх наслідків; план евакуації та правила поведінки при надзвичайних та аварійних ситуаціях; правила та засоби надання до медичної (першої) допомоги потерпілим у разі нещасних випадків; порядок дій при нещасних випадках на виробництві; правила транспортування потерпілих при нещасних випадках.</p> <p>Уміти: діяти в аварійних ситуаціях відповідно до ПЛАС і плану евакуації; визначити характер ушкоджень і ступені загрози життю і здоров'ю потерпілих при нещасних випадках; надавати домедичну допомогу потерпілим при нещасному випадку, гострому захворюванні, аварії, різних видах травм (при поразці електричним струмом, пораненнях, вивихах, переломах, кровотечах, опіках і т.д.)</p>
ЗПК.6	Оволодіння основами знань технічної механіки і деталей машин	<p>Знати: види колісних транспортних засобів, їх призначення; загальну будову колісних транспортних засобів; поняття рух і його види; шлях, швидкість і час руху; лінійна і кутова швидкості; швидкість обертального руху; роботу і потужність; одиниці вимірювання; тертя, його застосування в техніці; види тертя. їх значення; шляхи зменшення тертя деталях колісних транспортних засобів, підшипники, їх види та принцип роботи; коефіцієнт корисної дії і його підвищення; поняття класифікації деталей машин; гвинтові механізми; уявлення про взаємозамінність деталей; механізми перетворення руху: кривошипно-шатунний і кулачковий, їх призначення і будова; поняття видів деформації деталей, розтяг, стиск, зсув, кручення, вигин; визначення напруги і запасу міцності; поняття про редуктори, пасові передачі, відновлення геометрії кузова і кабіни; ремонт лако-фарбового покриття; технологія безрозбірного ремонту</p>

ЗПК.7	Оволодіння основами електротехніки	<p>Знати: поняття електричного струму, одиниці його вимірювання; електрорушійна сила, напруга, сила струму; генератори: принцип роботи; трансформатори, їх призначення, конструкції, принцип дії; електродвигуни і генератори постійного струму, їх будова, принцип дії; захисне заземлення і занулення</p>
ЗПК.8	Оволодіння основами слюсарної справи. Технологія роботи з електроінструментами	<p>Знати: інструменти, їх призначення для виконання слюсарних операцій; правила безпечної роботи з інструментами та пристосуваннями; способи та методи розмічання, рубання, виправлення, рихтування та гнуття, різання та обпилювання, свердління, зенкування, зенкерування, клепаання та шабрування металів, нарізання різьб, паяння; контрольно-вимірювальні прилади (штангенциркуль, пірометр, манометр гідравлічний, манометр повітряний, манометр шинний, віброручка, мікрометр).</p> <p>Уміти: безпечно виконувати роботи з інструментом та пристосуваннями; застосовувати різні способи та методи проведення вимірювання, розмічання, рубання, виправлення, рихтування та гнуття, різання та обпилювання, свердління, зенкування, зенкерування, клепаання та шабрування металів, нарізання різьб, паяння; розбирати і збирати прості механізми устаткування що експлуатуються; очищати вузли та деталі, оглядати та перевіряти їх стан; змащувати устаткування, обирати тип змащувальних матеріалів; безпечно виконувати роботи з інструментом та пристосуваннями</p>

<p>ЗПК.9</p>	<p>Оволодіння основами технічного креслення і читання схем</p>	<p>Знати: загальні вимоги до виконання та оформлення креслень; роль креслень у техніці і на виробництві; поняття про стандарти на кресленні; єдиний стандарт конструкторської документації (ЄСКД); формати креслень; рамка, основний напис, його заповнення; масштаби креслень, їх призначення; лінії креслення, найменування, призначення; правила нанесення розмірів і граничних відхилень на кресленнях; геометричні побудови на кресленнях: контури плоских технічних деталей, спряження при розмітці контурів, уклін та конусність, їх визначення; поняття про розрізи; класифікацію розрізів: простих і складних (вертикальних, горизонтальних, похилих), місцевих розрізів, їх позначення; відмінність перерізів від розрізів, їх позначення; основні відомості про креслення деталей, зміст робочих креслень; правила нанесення розмірів і граничних відхилень; зображення і позначення різьб; правила позначення шорсткості поверхонь на кресленнях; поняття про складальні креслення, їх призначення; нанесення розмірів і позначення посадок; розрізи на складальних кресленнях; зображення та умовне позначення на кресленнях роз'ємних з'єднань деталей (різьбові, шпоночні, зубчасті, шліцові, сполучення, які виконуються із застосуванням штифтів); зображення та умовне позначення на кресленнях нероз'ємних деталей (клепані, зварні, одержані паянням); поняття про кінематичні, електричні, пневматичні і гідравлічні схеми, їх призначення; послідовність читання креслень; застосування креслень на виробництві.</p> <p>Уміти: читати прості робочі креслення; читати прості кінематичні, гідравлічні, пневматичні та електричні схеми машин і механізмів; вміти визначати призначення деталей за їх графічним зображенням</p>
---------------------	--	--

ЗПК.10	Оволодіння основами роботи на персональному комп'ютері	<p>Знати: обладнання комп'ютера та його основні пристрої; основи роботи на персональному комп'ютері; вимоги до влаштування робочого місця та правила безпеки роботи на персональному комп'ютері.</p> <p>Уміти: працювати на персональному комп'ютері в обсязі, достатньому для виконання професійних обов'язків</p>
ЗПК-11	Оволодіння основами знань з допусків та технічних вимірів	<p>Знати: поняття про стандартизацію, форми і засоби контролю якості, приймання продукції, технічні виміри і випробування; поняття про неминучу погрішності при виготовленні деталей і складних виробів; основи поняття про взаємозамінність; поняття про розміри, відхилення і допуски, їх визначення та позначення; поняття посадок, групи посадок; графічне зображення полів допусків та посадок; квалітети точності, відхилення від вірної форми; стандартизацію деталей, точність обробки; види вимірювальних і перевірочних інструментів (штангенінструменти, мікрометричні інструменти, трикутники, інструмент для контролю різьб), їх будову і правила користування; можливі помилки при вимірі та способи їхнього попередження</p>
ЗПК-12	Оволодіння основами матеріалознавства	<p>Знати: поняття про види матеріалів за електропровідністю (провідники, напівпровідники, діелектрики); поняття про електричні властивості матеріалів; поняття про види матеріалів за магнітними властивостями (магнітом'які, магнітотверді, ферити); поняття про механічні властивості матеріалів (міцність, пластичність, пружність, твердість, легкість та інші); види матеріалів, що застосовуються під час ремонту автомобілів; поняття про діелектрики (рідинні, тверді), галузь застосування</p>

ЗПК-13	Оволодіння основами знань з розбирання, ремонту і складання з'єднань деталей машин та механізмів	<p>Знати: призначення і застосування рознімних та нерознімних з'єднань деталей машин (різьбових, шпонкових, шліцьових, конусних, клинових, шплінтових, пресових, зварних, клейових, тощо), підшипникові з'єднання (кочення та ковзання), механізми передачі та перетворення руху (пасові, ланцюгові, зубчасті, черв'ячні, карданні, гвинтові, кулісні, ексцентрикові, храпові, кривошипно-шатунні, газорозподільні), гідро- та пневмоприводи, інструменти та пристрої для їх розбирання, ремонту та складання.</p> <p>Уміти: розбирати та складати розмірні та нерозмірні з'єднання деталей машин (різьбові, шпонкові, шліцьові, конусні, клинові, шплінтові, пресові, зварні, клейові, тощо), підшипникові з'єднання (кочення та ковзання), механізми передачі та перетворення руху (пасові, ланцюгові, зубчасті, черв'ячні, карданні, гвинтові, кулісні, ексцентрикові, храпові, кривошипно-шатунні, газорозподільні), гідро- та пневмоприводи; проводити ремонтні роботи</p>
---------------	--	--

Перелік навчальних модулів та професійних компетентностей для використання у навчанні за професією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-2, 3, 4, 5, 6-го розрядів

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
СРКТЗ-1-2.1		Початок та закінчення робіт
		Початок та закінчення робіт
СРКТЗ-1-2.2		Участь у ремонті і технічному обслуговуванні вантажних та легкових автомобілів (крім спеціальних і дизельних), мікроавтобусів, автобусів, причепів, напівпричепів і мотоциклів
	СРКТЗ-1-2.2	Участь у технічному обслуговуванні вантажних та легкових автомобілів (крім спеціальних і дизельних), мікроавтобусів, автобусів, причепів, напівпричепів і мотоциклів
	СРКТЗ-1-2.3	Участь у ремонті вантажних та легкових автомобілів (крім спеціальних і дизельних), мікроавтобусів, автобусів причепів, напівпричепів і мотоциклів
СРКТЗ-3		Ремонт і технічне обслуговування вантажних автомобілів, в т.ч. спеціальних, газобалонних та дизельних, легкових автомобілів і автобусів, розбирання автомобілів, в т.ч. дизельних, газобалонних і спеціальних, автобусів
	СРКТЗ-3.1	Виконання технічного обслуговування вантажних автомобілів, в т.ч. спеціальних, газобалонних та дизельних, легкових автомобілів, мікроавтобусів і автобусів
	СРКТЗ-3.2	Виконання ремонту вантажних автомобілів, в т.ч. спеціальних, газобалонних та дизельних, легкових автомобілів, мікроавтобусів і автобусів
СРКТЗ-4		Ремонт і технічне обслуговування автомобілів, в т.ч. дизельних, газобалонних, спеціальних вантажних, мікроавтобусів і автобусів, імпортованих легкових автомобілів, вантажних пікапів
	СРКТЗ-4.1	Виконання технічного обслуговування автомобілів в т.ч. дизельних, газобалонних, спеціальних вантажних, мікроавтобусів і автобусів, імпортованих легкових автомобілів, вантажних пікапів
	СРКТЗ-4.2	Виконання ремонту автомобілів в т.ч. дизельних, газобалонних, спеціальних вантажних, мікроавтобусів і автобусів. імпортованих легкових автомобілів, вантажних пікапів
	СРКТЗ-4.3	Виконання регулювання і випробування на стендах і шасі простих агрегатів, складових одиниць та приладів автомобілів

СРКТЗ-5	Ремонт і технічне обслуговування складових одиниць і приладів автомобілів та найбільш складних дефектів автомобілів різних марок	
	СРКТЗ-5.1	Виконання технічного обслуговування і заміни всіх складових одиниць і приладів автомобілів різних марок автомобілів
	СРКТЗ-5.2	Виконання ремонту найбільш складних дефектів автомобілів
	СРКТЗ-5.3	Виконання діагностики та огляду складних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів
	СРКТЗ-5.4	Виконання регулювання і випробування на стендах і шасі складних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів
СРКТЗ-6	Ремонт і технічне обслуговування особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць автомобілів різних марок	
	СРКТЗ-6.1	Виконання технічного обслуговування особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць різних марок
	СРКТЗ-6.2	Виконання ремонту особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць різних марок
	СРКТЗ-6.3	Виконання діагностики особливо складних систем і агрегатів легкових і вантажних автомобілів, мікроавтобусів та автобусів різних марок
	СРКТЗ-6.4	Виконання випробувань на стендах і шасі особливо складних агрегатів

Перелік ключових компетентностей

- Здатність відповідально ставитися до професійної діяльності.
- Знання професійної термінології.
- Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.
- Здатність працювати в команді.
- Дотримання професійної етики.
- Запобігання конфліктних ситуацій.

Кваліфікація: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з розбирання простих складових одиниць і агрегатів автомобілів. Виконує очищення від бруду, миття після розбирання складових одиниць і агрегатів автомобілів, зачищення задирок, прогін різьблення, свердління отворів, змащення деталей. Бере участь у ремонті під керівництвом слюсаря більш високої кваліфікації.

Повинен знати: Основні прийоми виконання робіт з розбирання окремих простих складових одиниць; призначення і правила застосування слюсарних інструментів і контрольно-вимірювальних приладів, що використовуються; найменування і маркування металів, мастил, палив, гальмівної рідини, розчинників, миючих засобів.

Кваліфікаційні вимоги

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду: повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду

2.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. *Після закінчення навчання (*можливе продовження навчання з присвоєнням кваліфікації на наступному розряді)

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта або професійна підготовка на виробництві та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду.

Кваліфікація: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду

Завдання та обов'язки. Здійснює ремонт, складання простих з'єднань і складових одиниць автомобілів із заміною окремих частин і деталей. Виконує кріпильні роботи за регламентом робіт першого технічного обслуговування, усуває виявлені дрібні несправності. Виконує слюсарну обробку деталей по 12-14 квалітетах із застосуванням слюсарного інструменту і контрольно-вимірювальних приладів. Виконує роботи середньої складності з ремонту і збирання автомобілів під керівництвом слюсаря більш високої кваліфікації.

Повинен знати: основні відомості про будову автомобілів; порядок складання простих складових одиниць; способи виконання кріпильних робіт та обсяги першого технічного обслуговування; призначення і правила застосування найбільш розповсюджених універсальних і спеціальних пристосувань і контрольно-вимірювальних приладів; основні механічні властивості оброблюваних матеріалів; призначення і застосування охолоджуючих і гальмівних рідин, мастил і палив; правила застосування і користування пневмо- і електроінструментом; основні відомості про систему допусків і посадок, квалітети і параметри шорсткості; основи електротехніки і технології металів в обсязі виконуваної роботи.

Кваліфікаційні вимоги.

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду: повна або базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та виконання робіт за професією слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів в обсязі навчальної програми 1-го розряду. Стаж роботи за професією слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів 1 розряду – не менше 0,5 року.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду; стаж роботи за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-го розряду – не менше 0,5 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта або професійна підготовка на виробництві та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2(1-2)-го розрядів

Загальний фонд навчального часу – **762 години**

<i>№з /п</i>	<i>Напрями підготовки</i>	<i>Кількість годин</i>				
		Всього годин	ЗПК	СРКТЗ-1-2.1	СРКТЗ-1-2.2	СРКТЗ-1-2.3
1	Загально-професійна підготовка	186	186			
2	Професійно-теоретична підготовка	171		10	60	101
3	Професійно-практична підготовка	386		17	137	232
4	Консультації	12				
5	Державна кваліфікаційна атестація	7				
6	Загальний обсяг навчального часу (без п. 4)	750	186	27	197	333

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за кваліфікацією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 1-2-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
СРКТЗ-1-2.1	Початок та закінчення робіт	<p>Знати: безпечні умови праці слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів; порядок прийому і здачі зміни; вимоги технічної і технологічної документації; можливі несправності в роботі устаткування і пристосувань; правила роботи з інструментами і пристосуваннями.</p> <p>Уміти: проводити перевірку справності слюсарного і вимірювального інструменту, обладнання і пристосування для ремонту автомобілів</p>
СРКТЗ-1-2.2	Участь у технічному обслуговуванні вантажних та легкових автомобілів (окрім спеціальних і дизельних) мікроавтобусів, автобусів, причепів, напівпричепів і мотоциклів	<p>Знати: основні відмінності про будову та технічне обслуговування автомобіля; операції про проведенні щоденного технічного обслуговування та ТО-1; призначення і правила застосування слюсарних інструментів і контрольно-вимірювальних приладів, що використовуються; класифікація, види і маркування металів і сплавів, мастил, палив, гальмівної рідини, розчинників, лакофарбових матеріалів, миючих засобів; конструкцію та призначення складових одиниць, агрегатів систем та механізмів автомобіля (загальна будова); способи виконання кріпильних робіт та обсяги першого та другого технічного обслуговування; призначення і правила застосування найбільш розповсюджених універсальних і спеціальних пристосувань і контрольно-вимірювальних приладів; призначення і застосування охолоджуючих і гальмівних рідин, мастил і палив; прийоми ізолювання та паяння проводів; основи електротехніки і технології металів в обсязі виконуваної роботи.</p> <p>Уміти: виконувати операції щоденного технічного обслуговування та ТО-1; брати участь у технічному обслуговуванні автомобілів; застосувати слюсарні інструменти та контрольно-вимірювальні прилади, виконувати кріпильні роботи за регламентом робіт першого технічного обслуговування; усувати дрібні несправності</p>
СРКТЗ-1-2.3		<p>Знати:</p>

	<p>Участь у ремонті вантажних та легкових автомобілів (крім спеціальних і дизельних), мікроавтобусів, автобусів, причепів, напівпричепів і мотоциклів</p>	<p>основні прийоми виконання робіт з розбирання окремих простих складових одиниць, основні відомості про будову, роботу та технічне обслуговування складових одиниць автомобіля; порядок складання простих складових одиниць; основні механічні властивості оброблюваних матеріалів; безпечні правила застосування і користування пневмо- і електроінструментом; основні відомості про систему допусків і посадок, якості і параметри шорсткості.</p> <p>Уміти</p> <p>брати участь у ремонті агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів; виконувати роботи з розбирання окремих простих складових одиниць та агрегатів автомобілів; виконувати очищення від бруду, миття після розбирання складових одиниць і агрегатів автомобілів, зачищення задирок, прогін різьблення, свердління отворів, змащення деталей; здійснювати ремонт і складання простих з'єднань і складових одиниць автомобілів із заміною окремих частин і деталей; виконувати слюсарну обробку деталей; виконувати роботи середньої складності з ремонту і збирання автомобілів</p>
--	---	--

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1. Обладнання та наочність				
1	Вузли та агрегати автомобілів		1	
Інструмент: вимірювальний, перевірочний і розмічальний				
1	Вимірювальні щупи		5	
2	Віброручка		1	
3	Пірометр		1	
4	Манометр гідравлічний		1	
5	Манометр повітряний		1	
6	Лінійка		1	
7	Рулетка		1	
8	Штангенциркуль		1	
9	Мікрометр		1	
10	Нутромір		1	
11	Динамометричний ключ		2	
12	Коспресометр		2	
13	Стетоскоп		2	
14	Ареометр		2	
15	Навантажувальна вилка		2	
16	Компресор		1	
Інструмент для ручних робіт (слюсарний)				
1	Гайкові ключі		5	
2	Молотки		3	
3	Викрутки		2	
4	Плоскогубці		3	
Пристосування і допоміжний інструмент				
1	Знімачі		5	
Ручний механізований інструмент				
1	Тріскачка		1	

Кваліфікація: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з розбирання автомобілів. Ремонтує, складає вантажні, легкові автомобілі. Визначає і усуває несправності у роботі складових одиниць та агрегатів автомобілів. Ремонтує, складає, регулює та випробовує складові одиниці та агрегати середньої складності із заміною окремих частин і деталей. Виконує кріпильні роботи відповідальних різьбових з'єднань при технічному обслуговуванні із заміною зношених деталей. Виявляє несправності електроустаткування автомобіля (обриви, окиснення, розтріскування ізоляції проводів). З'єднує та паєє проводи з приладами і агрегатами електроустаткування. Виконує слюсарну обробку деталей по 11-12 квалітетах із застосуванням універсального обладнання. Ремонтує і встановлює складні агрегати і складові одиниці під керівництвом слюсаря більш високої кваліфікації.

Повинен знати: конструкцію і призначення складових одиниць та агрегатів автомобілів середньої складності; правила складання автомобілів, способи і прийоми ремонту деталей, складових одиниць, агрегатів і приладів; відповідальні регульовальні і кріпильні роботи; основні властивості металів; призначення термообробки деталей; будову універсальних спеціальних пристосувань і контрольно-вимірювальних приладів середньої складності; систему допусків і посадок, квалітети і параметри шорсткості.

Кваліфікаційні вимоги.

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду: повна або базова загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна (базова) загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією слюсаря з ремонту автомобілів 2 розряду - не менше 1 року.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 2-го розряду та стаж роботи за професією Слюсар з ремонту автомобілів 2-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта або професійна підготовка на виробництві та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників
 Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів
 Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду
 Загальний фонд навчального часу – **478 годин**

<i>№ з/п</i>	<i>Напрями підготовки</i>	<i>Кількість годин</i>		
		Всього годин	СРКТЗ-3.1	СРКТЗ-3.2
1	Загально-професійна підготовка*			
2	Професійно-теоретична підготовка	59	26	33
3	Професійно-практична підготовка	300	130	170
4	Консультації	12		
5	Державна кваліфікаційна атестація	7		
6	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	366	156	203

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. *При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 186 годин).

4. Типова програма з підготовки за кваліфікацією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
СРКТЗ-3.1	Виконання технічного обслуговування вантажних автомобілів, в т.ч. спеціальних, газобалонних та дизельних, легкових автомобілів, мікроавтобусів і автобусів	<p>Знати: конструкцію і призначення складових одиниць та агрегатів автомобілів середньої складності, їх несправності та способи усунення; типові несправності системи електроустаткування, способи їх виявлення та усунення; інструменти для виявлення несправностей електроустаткування; відповідальні регульовальні і кріпильні роботи; відповідальні регульовальні і кріпильні роботи; призначення і відповідність обладнання, інструментів, запасних частин, витратних матеріалів для виконання технічного обслуговування; правила застосування запасних частин, витратних і паливно-мастильних матеріалів.</p> <p>Уміти: виконувати кріпильні роботи відповідальних різьбових з'єднань при технічному обслуговуванні із заміною зношених деталей</p>
СРКТЗ-3.2	Виконання ремонту вантажних автомобілів, в т.ч. спеціальних, газобалонних та дизельних, легкових автомобілів, мікроавтобусів і автобусів	<p>Знати: правила складання та розбирання автомобілів; способи і прийоми ремонту деталей, складових одиниць, агрегатів і приладів; основні прийоми розбирання, складання, знімання та встановлення приладів і агрегатів електроустаткування; призначення і основні властивості матеріалів, які застосовуються під час ремонту електроустаткування; основні властивості металів; засоби захисту від корозії; будову універсальних спеціальних пристосувань і контрольно-вимірних приладів середньої складності; систему допусків і посадок, якості і параметри шорсткості.</p> <p>Уміти: виконувати роботи зі складання та розбирання автомобілів; розбирати, складати, знімати та встановлювати прилади і агрегати електроустаткування; ремонтувати, складати, регулювати та встановлювати складові одиниці та агрегати середньої складності із заміною окремих частин і деталей; виконувати слюсарну обробку деталей; ремонтувати і встановлювати складні агрегати і складові одиниці; виконувати роботи з діагностування та розбирання автомобілів</p>

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1. Обладнання та наочність				
1	Вузли та агрегати автомобілів	1	1	
Інструмент вимірювальний, перевірочний і розмічальний				
1	Вимірювальні щупи	1	5	
2	Віброручка	1	1	
3	Пірометр	1	1	
4	Манометр гідравлічний	1	1	
5	Манометр повітряний	1	1	
6	Лінійка	1	1	
7	Рулетка	1	1	
8	Штангенциркуль	1	1	
9	Мікрометр	1	1	
10	Нутромір	1	1	
11	Динамометричний ключ		2	
12	Коспресометр		2	
13	Стетоскоп		2	
14	Ареометр		2	
15	Навантажувальна вилка		2	
16	Компресор		2	
18	Шприц-прес		2	
Інструмент для ручних робіт (слюсарний)				
1	Гайкові ключі	2	5	
2	Молотки	1	3	
3	Викрутки	2	2	
4	Слюсарний кутник		5	
5	Рисувалка		5	
6	Слюсарний циркуль		5	
7	Керно		5	
8	Ножиці по металу		5	
9	Ножівка по металу		5	
10	Зубило		5	
11	Пласкогубці		5	
Пристосування і допоміжний інструмент				
1	Знімачі	1	5	
Ручний механізований інструмент				
1	Тріскачка	1	1	

Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду

Завдання та обов'язки. Виконує ремонт і складання автомобілів. Розбирає, дефектує деталі, ремонтує, складає складні агрегати, складові одиниці і прилади, замінює їх при технічному обслуговуванні та ремонті. Перевіряє гальмові та ходові властивості автомобілів. Виявляє і усуває дефекти, несправності у процесі регулювання і випробування агрегатів, складових одиниць і приладів. Розбраковує деталі після розбирання та миття. Виконує слюсарну обробку деталей по 7-10 квалітетах із застосуванням складного універсального обладнання. Виконує статичне і динамічне балансування деталей і складових одиниць складної конфігурації, складає дефектні відомості.

Повинен знати: будову і призначення автомобілів, що обслуговуються; технічні умови на складання, ремонт і регулювання агрегатів, складових одиниць і приладів; методи виявлення і способи усунення складних дефектів, виявлених у процесі ремонту, складання і випробування агрегатів, складових одиниць і приладів; правила і режими випробування, нормативно-технічну документацію на випробування агрегатів і складових одиниць; призначення і правила застосування складних випробувальних установок; будову, призначення і правила застосування складних контрольно-вимірювальних інструментів; конструкцію універсальних і спеціальних пристосувань; періодичність і обсяги технічного обслуговування електроустаткування та основних складових одиниць і агрегатів автомобілів; систему допусків і посадок, квалітетів і параметрів шорсткості.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду - не менше 1 року.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду та стаж роботи за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 375 годин

№ з/п	Напрями підготовки	Кількість годин			
		Всього годин	СРКТЗ-4.1	СРКТЗ-4.2	СРКТЗ-4.3
1	Загальнопрофесійна підготовка*				
2	Професійно-теоретична підготовка	72	18	27	27
3	Професійно-практична підготовка	284	71	89	124
4	Консультації	12			
5	Державна кваліфікаційна атестація	7			7
6	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	363	89	116	151

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. *При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 186 годин).

4. Типова програма з підготовки за кваліфікацією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
СРКТЗ-4.1	Виконання технічного обслуговування автомобілів в т.ч. дизельних, газобалонних, спеціальних вантажних, мікроавтобусів і автобусів, імпортованих легкових автомобілів, вантажних пікапів	<p>Знати: періодичність і обсяги технічного обслуговування електроустаткування та основних складових одиниць і агрегатів автомобілів; перелік операцій технічного обслуговування обладнання, агрегатів і машин.</p> <p>Уміти: розбирати, дефектувати деталі, ремонтувати, скласти складні агрегати, складові одиниці і прилади, замінювати їх при технічному обслуговуванні</p>
СРКТЗ-4.2	Виконання ремонту автомобілів в т.ч. дизельних, газобалонних, спеціальних вантажних, мікроавтобусів і автобусів, імпортованих легкових автомобілів, вантажних пікапів	<p>Знати: будову і призначення автомобілів, що обслуговуються; схеми складання автомобілів; електричні і монтажні схеми автомобілів; технічні умови на складання, ремонт і регулювання агрегатів, складових одиниць і приладів; методи виявлення і способи усунення складних дефектів, виявлених у процесі ремонту, і складання агрегатів, складових одиниць і приладів; систему допусків і посадок, квалітетів і параметрів шорсткості.</p> <p>Уміти: виконувати ремонт і складання автомобілів; усувати дефекти, несправності агрегатів, складових одиниць і приладів; розбракувати деталі після розбирання та миття</p>
СРКТЗ-4.3	Виконання регулювання і випробування на стендах і шасі простих агрегатів, складових одиниць та приладів автомобілів	<p>Знати: правила і режими випробування, нормативно-технічну документацію на випробування агрегатів і складових одиниць; призначення і правила застосування складних випробувальних установок.</p> <p>Уміти: виявляти дефекти, несправності у процесі регулювання і випробування агрегатів, складових одиниць і приладів; виконувати на стендах випробування складових одиниць і агрегатів; виконувати статичне і динамічне балансування деталей в складових одиницях складної конфігурації; скласти дефекту відомість</p>

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1. Обладнання та наочність				
1	Насоси	1	1	
2	Засоби малої механізації та пристосування	1	1	
3	Вузли та агрегати автомобілів	1	1	
Інструмент вимірювальний, перевірочний і розмічальний				
1	Вимірювальні щупи	1	5	
2	Віброручка	1	1	
3	Пірометр	1	1	
4	Манометр гідравлічний	1	1	
5	Манометр повітряний	1	1	
6	Лінійка	1	1	
7	Рулетка	1	1	
8	Штангенциркуль	1	1	
9	Мікрометр	1	1	
10	Нутромір	1	1	
11	Динамометричний ключ		2	
12	Компресометр		2	
13	Стетоскоп		2	
14	Ареометр		2	
15	Навантажувальна вилка		2	
16	Компресор		1	
17	Шприц-прес		2	
18	Віброручка		5	
Інструмент для ручних робіт (слюсарний)				
1	Гайкові ключі	2	5	
2	Молотки	1	3	
3	Викрутки	2	2	
4	Слюсарний кутник		5	
5	Рисувалка		5	
6	Слюсарний циркуль		5	
7	Керно		5	
8	Ножиці по металу		5	
9	Ножівка по металу		5	
10	Зубило		5	
11	Пласкогубці		5	
Інструмент для виготовлення деталей металоконструкцій				
Пристосування і допоміжний інструмент				
1	Знімачі	1	5	
Ручний механізований інструмент				
1	Тріскачка	1	1	
2	Гайковерт	1	1	
3	Шліфувальні машини	1	1	

Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду

Завдання та обов'язки. Діагностує і регулює системи та агрегати автомобілів вантажних та легкових і автобусів, які забезпечують безпеку руху. Виявляє і усуває найбільш складні дефекти і несправності у процесі ремонту, складання й випробування агрегатів, складових одиниць автомобілів та приладів. Виконує складну і відповідальну слюсарну обробку із застосуванням спеціального обладнання, доведення деталей по 6-7 квалітетах. Виконує статичне і динамічне балансування деталей і складових одиниць складної конфігурації.

Повинен знати: будову і призначення автомобілів, що обслуговуються; технічні умови на ремонт, складання, випробування і регулювання особливо складних та відповідальних агрегатів причини зносу сполучених деталей і способи їхнього виявлення і усунення; будову і принципи роботи випробувальних стендів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією слюсара з ремонту колісних транспортних засобів 4 розряду - не менше 1 року.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду та стаж роботи за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 4-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу – **300 годин**

№ з/п	Напрями підготовки	Кількість годин				
		Всього годин	СРКТЗ-5.1	СРКТЗ-5.2	СРКТЗ-5.3	СРКТЗ-5.4
1	Загально-професійна підготовка*					
2	Професійно-теоретична підготовка	78	11	19	27	21
3	Професійно-практична підготовка	205	31	46	74	54
4	Кваліфікаційна пробна робота	8				
5	Консультації	9				
6	Державна кваліфікаційна атестація	8				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4, 5)	291	42	65	101	75

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. *При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 186 годин).

4. Типова програма з підготовки за кваліфікацією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
СРКТЗ-5.1	Виконання технічного обслуговування і заміни всіх складових одиниць і приладів автомобілів різних марок автомобілів	<p>Знати: способи усунення дефектів автомобіля при технічному обслуговуванні.</p> <p>Уміти: виконувати регулювання й випробування на стендах і шасі складних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів при технічному обслуговуванні</p>
СРКТЗ-5.2	Виконання ремонту найбільш складних дефектів автомобілів	<p>Знати: будову і призначення автомобілів, що обслуговуються; технічні умови на ремонт та складання особливо складних вузлів та агрегатів і електроустаткування; електричні монтажні схеми будь-якої складності і взаємодію приладів і агрегатів в них; причини зносу сполучених деталей і способи їхнього усунення.</p> <p>Уміти: усувати найбільш складні дефекти і несправності у процесі ремонту і складання агрегатів складових одиниць автомобілів та приладів; виконувати складну і відповідальну слюсарну обробку із застосуванням спеціального обладнання, доведення деталей по 6-7 квалітетах</p>
СРКТЗ-5.3	Виконання діагностики та огляду складних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів	<p>Знати: способи виявлення зносу сполучених деталей.</p> <p>Уміти: виявляти найбільш складні дефекти і несправності у процесі ремонту і складання агрегатів складових одиниць автомобілів та приладів; діагностувати системи та агрегати автомобілів</p>
СРКТЗ-5.4	Виконання регулювання і випробування на стендах і шасі складних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів	<p>Знати: технічні умови на випробування і регулювання особливо складних та відповідальних агрегатів, складових одиниць і приладів автомобілів; будову і принципи роботи випробувальних стендів.</p> <p>Уміти: випробувати агрегати, складові одиниці та прилади автомобілів; виконувати статичне і динамічне балансування деталей і складових одиниць складної конфігурації</p>

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1. Обладнання та наочність				
1	Насоси	1	1	
2	Засоби малої механізації та пристосування	1	1	
3	Стенд для обкатки відремонтованих вузлів та агрегатів	1	1	
4	Стенд для проведення діагностування	1	1	
5	Вузли та агрегати автомобілів	1	1	
Інструмент вимірювальний, перевірочний і розмічальний				
1	Вимірювальні щупи	1	5	
2	Віброручка	1	1	
3	Пірометр	1	1	
4	Манометр гідравлічний	1	1	
5	Манометр повітряний	1	1	
6	Лінійка	1	1	
7	Рулетка	1	1	
8	Штангенциркуль	1	1	
9	Мікрометр	1	1	
10	Нутромір	1	1	
11	Динамометричний ключ		2	
12	Компресометр		2	
13	Стетоскоп		2	
14	Ареометр		2	
15	Навантажувальна вилка		2	
16	Компресор		2	
17	Шприц-прес		2	
Інструмент для ручних робіт (слюсарний)				
1	Гайкові ключі	2	5	
2	Молотки	1	3	
3	Викрутки	2	2	
4	Пласкогубці		5	
Пристосування і допоміжний інструмент				
1	Знімачі	1	5	
Ручний механізований інструмент				
1	Тріскачка	1	1	
2	Гайковерти	1	1	
3	Шліфувальні машини	1	1	

Кваліфікація: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду

Завдання та обов'язки. Виконує ремонт, складання, регулювання, випробування на стендах і шасі відповідно до технологічних умов особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць автомобілів. Перевіряє правильність складання із зніманням експлуатаційних характеристик. Здійснює діагностування і регулювання всіх систем і агрегатів, автомобілів.

Повинен знати: будову і призначення автомобілів, що обслуговуються; технічні умови на ремонт, складання, випробування і регулювання особливо складних та відповідальних агрегатів, причини зносу сполучених деталей і способи їхнього виявлення і усунення; будову і принципи роботи випробувальних стендів.

Кваліфікаційні вимоги

Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду: професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів 5 розряду - не менше 1 року.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за кваліфікацією: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду

2.1. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду та стаж роботи за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 5-го розряду - не менше 1 року.

2.2. Після закінчення навчання

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників
 Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів
 Кваліфікація: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду
 Загальний фонд навчального часу – **187 годин**

№ з/п	Напрями підготовки	Кількість годин				
		Всього годин	СРКТЗ-6.1	СРКТЗ-6.2	СРКТЗ-6.3	СРКТЗ-6.4
1	Загальнопрофесійна підготовка*					
2	Професійно-теоретична підготовка	46	6	10	17	13
3	Професійно-практична підготовка	124	19	25	45	35
4	Консультації	9				
5	Державна кваліфікаційна атестація	8				
6	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	178	25	35	62	48

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. *При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 186 годин).

4. Типова програма з підготовки за кваліфікацією слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 6-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
СРКТЗ-6.1	Виконання технічного обслуговування особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць різних марок	Знати: технічні умови на ремонт особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць; правила ремонту і способи регулювання і тарування обладнання. Уміти: виконувати ремонт відповідно до технологічних умов особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць автомобілів
СРКТЗ-6.2	Виконання ремонту особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць різних марок	Знати: способи повного відновлення і зміцнення зношених деталей. Уміти: перевіряти правильність складання із зніманням експлуатаційних характеристик
СРКТЗ-6.3	Виконання діагностики особливо складних систем і агрегатів легкових і вантажних автомобілів, мікроавтобусів різних марок	Знати: конструктивні особливості автомобілів. Уміти: здійснювати діагностування всіх вузлів, систем і агрегатів автомобілів
СРКТЗ-6.4	Виконання випробувань на стендах і шасі особливо складних агрегатів	Знати: технічні умови на випробування особливо складних та відповідальних агрегатів і складових одиниць. Уміти: здійснювати регулювання та випробування на стендах відповідно до технологічних умов особливо складних та відповідальних агрегатів та складових одиниць автомобілів

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1. Обладнання та наочність				
1	Насоси	1	1	
2	Засоби малої механізації та пристосування	1	1	
3	Стенд для обкатки відремонтованих вузлів та агрегатів	1	1	
4	Стенд для проведення діагностування	1	1	
5	Вузли та агрегати автомобілів	1	1	
Інструмент вимірювальний, перевірочний і розмічальний				
1	Вимірювальні щупи	1	5	
2	Віброручка	1	1	
3	Пірометр	1	1	
4	Манометр гідравлічний	1	1	
5	Манометр повітряний	1	1	
6	Лінійка	1	1	
7	Рулетка	1	1	
8	Штангенциркуль	1	1	
9	Мікрометр	1	1	
10	Нутромір	1	1	
11	Манометр шинний	1	1	
12	Динамометричний ключ	2		
13	Компресометр	2		
14	Стетоскоп		2	
15	Ареометр		2	
16	Навантажувальна вилка		2	
17	Компресор		1	
18	Шприц-прес	2		
Інструмент для ручних робіт (слюсарний)				
1	Гайкові ключі	2	5	
2	Молотки	1	3	
3	Викрутки	2	2	
4	Пласкогубці	3		
Пристосування і допоміжний інструмент				
1	Знімачі	1	5	
Ручний механізований інструмент				
1	Тріскачка	1	1	
2	Гайковерт	1	1	
3	Шліфувальні машини	1	1	

Зауваження та пропозиції щодо змісту стандарту надсилати за адресою:
 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
 Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.
 Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти
 Телефон: (044)248-91-16